

get ved det. På det lille alternative forlag, Klim, har han for det første udgivet sin Freud-disputats og nu også oversat den franske psykoanalyse-professor Jean Laplanche's spændende forelæsninger over den freudske teoris fortolknings- og grundlagsproblemer.

Jean Laplanche kongstanke er dén, at psykoanalysens fundament ikke er statisk: det er altid allerede en fundering på ny. Da Freud 'forkastede' forførelseteorien, fortrængte han også sin egen spontane teoretiseren. Laplanche viser, hvordan det fortrængte vender tilbage i utallige tekster og kan således genskabe den ursituation, der funderer Freuds tænkning, - og enhver anden produktiv tænkning. Seksualiteten kan kun forstås, siger Laplanche, hvis den ses i sammenhæng med den menneskelige ursituation, hvor barnet er stillet over for en voksen, hvis ubevidste seksualitet, det ikke forstår. Og som det derfor altid er henvist til ('nachträglich') at fortolke - og fortolke på ny.

Jean Laplanche: *Nye fundament for psykoanalysen. Urforførelsen*, oversat efter *Nouveaux fondements pour la psychanalyse* (Presses Universitaires de France 1987) - og forsynet med et indførende efterord - af Rolf Reitan. Forlaget Klim, Aarhus 1990. 223 sider, kr. 195.

H. Dahl

Det ondes transparens

Baudrillards seneste bog, hans første siden de to 1987-udgivelser *Cool Memories* og *L'autre par lui-même*, falder i to dele. Første delen indeholder 14 små essays, hvor "gamle" læsere vil nikke genkendende til de fleste emner: det trans-æstetiske, det transseksuelle, det trans-økonomiske... for de flestes vedkommende dog klarere formuleret end tidligere. Sidste afsnit i denne afdeling introducerer "Le théorème de la part maudite", den forbandede dels teorem, og viser sig således at være en krumtap, hvorom bogens to dele drejer. Forligelsen med det andet, med det anderledes, det onde, det negative, er en nødvendighed - ikke moralsk, men rent overlevelsesmæssigt. "Enhver struktur, der sporer, afviser og fordriver sine negative elementer, løber risikoen for en katastrofe gennem en total omvendning [...]. Alt det, der udrenser sin forbandede del, underskriver sin egen dødsdom. Dette er den forbandede dels teorem."

Her tager andendelen om "Den radikale andethed" over med en beskrivelse af "Det sammes helvede" og andethedens nødvendighed for bl.a. forførelsen. Andethedens figurer lader sig til sidst opsummere under een figur: objektet, dets ubønhørighed og ugribelighed, dets mærkelige tiltrækning, der gør det muligt at bryde ud, at være hverken "sig selv" eller "fremmedgjort".

"Den anden er det, der tillader mig ikke evigt at skulle gentage mig selv."

BOGNOTER

Jean Baudrillard: *La Transparence du Mal. Essai sur les phénomènes extrêmes*, Galilée, Paris, januar 1990, 98 FF

O. Vigsø

Levende begravet!

Som den sjette i rækken af *Kulturstudier* har Center for Kulturforskning udgivet *Subjektets status - Om subjektfilosofi, metafysik og modernitet*. Redaktøren hævder i sit forord, at der nu første gang på dansk udgives en samlet omfattende redegørelse for tesen om 'subjektets død' og subjektfilosofiens nutidige status. "Denne redegørelse omfatter subjektfilosofiens historie, de forskellige forsøg, der har været gjort på at levere alternativer til subjektfilosofien samt bud på, hvordan tanken om subjekt eller individ kan forsvares".

Bogen byder på et bredt udvalg af artikler om aktuelle tænkere, der beskæftiger sig med de nærmere omstændigheder angående subjektets død: Kierkegaard, Heidegger, Derrida, Lyotard, Habermas, Foucault og Henrich.

Et af de store navne i denne forbindelse er som bekendt Manfred Frank, der her imødegår Derrida under overskriften "Til forsvar for metafysikken".

Bogen lever fint op til sin titel og præsenterer spændvidden og afstandene i en debat, hvor konsekvenserne og rækkevidden af de forskellige synspunkter ellers

kun sjældent synes at foresvæve kombatanterne.

Hans Hauge (red.): *Subjektets status - Om subjektfilosofi, metafysik og modernitet. Kulturstudier 6*, Århus Universitetsforlag 1990, 168 sider.

H. Ørnstrup

Sociologiens A-Z

I 1931 udkom, under Alfred Vierkandts ledelse, den store *Handwörterbuch der Soziologie* på forlaget Enke. At man efter krigen kunne genudgive det i 1959 fortæller om dets format. Vierkandt skrev i forordet, at værket ville fastlægge "den sociologiske bevægelses nuværende stade i en kodifikationsakt". Nu ser det ud som om den tyske sociologi atter lægger an til en form for kodifikation.

167 sociologer - men ikke nogen af de rigtig store kanoner - kommer til orde i artikler, der behandler specifikke sociologiske nøglekategorier (differentiering, magt, system, byttet, og så videre), diverse specialdiscipliner (militærsociologi, socialepidemiologi, medicinsociologi, kunstsociologi, etc.) og en række felter, der grænser op til 'sociologien' (kritisk teori, cybernetik, katastrofeteori, systemteori og meget andet).

Artiklerne er formaliseret på en overskuelig måde og hvert opslag afsluttes med en i reglen fyldig bibliografi - en